

Nowa Biblioteka
nr 4 (19), 2015

Agnieszka Modrok

Zakład Kultury Czytelniczej i Informacyjnej
Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej
Uniwersytet Śląski w Katowicach
e-mail: agnieszkamodrok@interia.pl

**E-LEARNING : KULTURA STUDIOWANIA W PRZESTRZENI SIECI /
KRZYSZTOF KUŹMICZ. – SOPOT : GDAŃSKIE WYDAWNICTWO
PSYCHOLOGICZNE, 2015. – 182 s. : IL. ; 24 CM. –
ISBN 978-83-7489-610-8**

Współczesnym ludziom trudno byłoby się obejść bez najnowszych technologii i Internetu. Sieć wkracza w każdy obszar życia, również w edukację na każdym jej szczeblu. Publikacja Krzysztofa Kuźmicza *E-learning. Kultura studiowania w przestrzeni sieci* omawia zagadnienia związane z elektroniczną edukacją, zarówno w sposób teoretyczny jak i praktyczny. Z punktu widzenia doktora nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika ze specjalnością pedagogika medialna autor analizuje sposoby, motywy i narzędzia edukacji w przestrzeni sieci.

Publikacja zawiera siedem rozdziałów, w których umieszczono liczne podrozdziały. Strukturę pracy uzupełnia wprowadzenie, zakończenie oraz bibliografia bogata w literaturę polską i zagraniczną. Pomijając formalną warstwę budowy książki, należy wyróżnić w niej dwa główne obszary. Rozdziały od pierwszego do czwartego (włącznie) stanowią część teoretyczną szeroko omawiającą zagadnienia e-learningu. Natomiast rozdziały od piątego do siódmego (włącznie) przedstawiają tezy i wyniki badań własnych autora.

W rozdziale pierwszym omówiono przestrzeń sieci jako cyfrowe środowisko komunikacyjne. Opisano proces komunikowania (się) w aspekcie historycznym, poprzez rozwój badań od drugiej wojny świa-

towej do czasów współczesnych. Zwrócono szczególną uwagę na definicje podstawowych pojęć, formy i modele komunikacji, które szerzej przedstawiono. Dokonano również analizy sieciowych usług komunikacyjnych w porządku chronologicznym. Opisano pocztę elektroniczną, telnet, FTP (File Transfer Protocol), Usenet (USEr NETwork), listy dyskusyjne, fora dyskusyjne, IRC (Internet Relay Chat), czat, komunikatory internetowe oraz www (World Wide Web). Rozdział zamykają rozważania dotyczące psychospołecznych właściwości komunikowania w środowisku sieci.

Rozdział drugi porusza tematykę związaną z cyfrowym środowiskiem kulturotwórczym w sieci. Przytoczono definicję kultury w ujęciu Jerzego Kmity [1, s. 43]. Ponadto przedstawiono pojęcie teorii kultury przyjęte przez Andrzeja Radomskiego [1, s. 44-45]. Dodatkowo omówiono kulturę społeczeństwa sieci poprzez analizę ponowoczesnego Internetu – tego kto i co tworzy, przyczyniając się do rozwoju cyberkultury.

Trzeci rozdział poświęcono miejscu cyfrowego środowiska edukacyjnego w sieci. Omówiono kierunki i formy rozwoju e-edukacji poprzez zdefiniowanie terminu e-edukacja i opisanie najważniejszych jej odmian (CBL – Computer Based Learning, WBL – Web Based Learning, blended learning, m-learning). Sklasyfikowano systemy e-learningowe, omówiono systemy oprogramowania klasy LMS (Learning Management System), LCMS (Learning Content Management System), LCS (Life Communication System). Wymieniono podstawowe funkcje systemów oraz porównano je w aspekcie podstawowych funkcji, grupy docelowej, zarządzania procesem szkoleń, możliwości budowy kursów i interakcji. Dokonano przeglądu platform e-learningowych klasy open source: Atutor, Claroline, Ilias, Manhattan Virtual Classroom oraz MOODLE. Opisano moduły, kto i w jakim celu stworzył platformę oraz gdzie obecnie jest stosowana. Do opisu każdej platformy dołączono czarno-biały zrzut ekranu przedstawiający jej wygląd. W dalszej części rozdziału autor omówił psychologiczne i pedagogiczne aspekty kształcenia online. Skupił się też na koncepcji behawiorystycznej i metodzie, która z niej wynika – nauczaniu programowym. Ponadto opisał koncepcję poznawczą i konstruktywizm. Kuźmich przeanalizował również rolę nauczyciela w kształceniu przez Internet, wymieniając kompetencje wykładowcy niezbędne do edukacji online oraz jego kompetencje psychospołeczne. Nauczyciel został ukazany jako osoba motywująca do nauki, zarazem przedstawiono wyzwania, jakie kursy stanowią dla wykładowców. Praca skupia się też na istocie m-learningu. Zdefiniowano to

pojęcie, zwrócono uwagę na udział urządzeń mobilnych w zdalnej edukacji oraz opisano sposoby połączenia między urządzeniami.

W czwartym rozdziale została przedstawiona przestrzeń sieci jako środowisko dziennikarskie. Opisano rozwój tradycyjnych mediów w Internecie, zwracając uwagę na ich cechy charakterystyczne oraz porównano je z mediami działającymi poza siecią. Zbadano również na czym polega dziennikarstwo online w nowych mediach.

Rozdział piąty rozpoczyna część książki poświęconą publikacji wyników badań własnych autora. Po przedstawieniu założeń metodologicznych badań, Została zdefiniowana kultura studiowania w przestrzeni sieci. Kuźmich omówił problemy badawcze, m. in. właściwości kultury studiowania w przestrzeni sieci i zaproponował sześć hipotez pomocniczych. Zaprezentował również metody (jakościowe i ilościowe), techniki i narzędzia badawcze (arkusz obserwacji, kwestionariusze ankiet, scenariusze wywiadu, testy dydaktyczne, narzędzia komunikacji synchronicznej i asynchronicznej). Badanie było prowadzone w latach 2008-2012 na grupie 317 studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku dziennikarstwo w Dolnośląskiej Szkole Wyższej we Wrocławiu. Dopelnieniem rozdziału jest przedstawienie założeń funkcjonalnych i architektury platformy *Edukacja@ online*, która została stworzona przez autora publikacji i wykorzystana do prowadzenia badań.

W rozdziale szóstym Kuźmich zaprezentował swoje wyniki badań dotyczące kultury e-studiowania. Uwzględnił w nich czynniki psychospołeczne, materialne i organizacyjne wpływające na jakość elektronicznej edukacji. Zakres badań był bardzo szeroki. Wszystkie wyniki przedstawiono w formie białoczarnych wykresów i tabel, a następnie opisano. Uzupełnieniem tej części publikacji jest zbiór fragmentów wywiadów z uczestnikami kursu, na których zadano studentom siedem pytań.

Rozdział siódmy zawiera interpretację wyników badań i wnioski. Autor udziela odpowiedzi na wszystkie postawione w trakcie pracy pytania oraz potwierdza lub zaprzecza hipotezom przedstawionym w rozdziale piątym.

Ostatecznie autor stwierdza, że poznał zaledwie fragment istoty i właściwości kultury studiowania w przestrzeni sieci, zebrał i przeanalizował dużo publikacji teoretycznych omawiających zagadnienia elektronicznej edukacji, jednakże wyniki jego badań stanowią tylko niewielki fragment problematyki e-edukacji. W związku z tym publikacja Krzysztofa Kuźmicha może stanowić inspirację dla innych naukowców i badaczy zajmujących się szeroko rozumianym e-learningiem.

BIBLIOGRAFIA:

- [1] Kuźmich K.: *E-learning : kultura studiowania w przestrzeni sieci*. Sopot 2015. ISBN 978-83-7489-610-8.

